

**INZAGEREACTIE OP CONCEPTRAPPORT ONDERZOEKSRaad VOOR VEILIGHEID 'HEROPENING MORTIERONGEVAL MALI'
INGEVULD DOOR: MINISTERIE VAN DEFENSIE**

Hst / paragraaf	Blz.	Alinea	Regelnr. / bullet	Te corrigeren tekst (eerste ... laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie	Reactie OvV
Algemeen	Algemeen	Algemeen	Algemeen		In het rapport wordt het onderzoek van KCW&M ook aangeduid als het 'Defensie onderzoek'. Dit gebeurt onder andere op pagina 5, 6 en 10. Om onduidelijkheden te voorkomen raden wij aan om naar het KCW&M onderzoek te verwijzen als het onderzoek van KCW&M, wellicht met de aanvulling dat KCW&M onderdeel is van Defensie.	Alle interne onderzoeken en adviezen vallen onder de verantwoordelijkheid van Defensie. Op grond van het commentaar is dit punt deels overgenomen. Bij eerste vermelding (plus daar waar het relevant is elders) is benoemd dat KCW&M onderdeel is van Defensie, op andere plekken in de tekst is verwijzing naar dit onderzoek en rapport aangeduid als 'KCW&M-rapport' of 'rapport van KCW&M'
Algemeen	Algemeen	Algemeen	Algemeen		In het rapport worden de bevindingen van het KCW&M gepresenteerd als de zienswijze van Defensie. Dat gebeurt onder andere op pagina 10, 14 en 20. De zienswijze van Defensie is echter, zoals aan de Kamer geschreven op 22 augustus 2019 (Kamerstuk 35000-X-150), dat zowel de professionele beoordeling door deskundigen van de OvV en KCW&M een gegeven zijn en dat vanuit de verantwoordelijkheid voor de veilige vernietiging van de munitie met alle geconstateerde gebreken rekening wordt gehouden.	Geduid en waar nodig in lijn gebracht met inzagereactie 1 hierboven.
2.3	15	voetnoot 24	voetnoot 24	Via de Directie Veiligheid van het ministerie van Defensie.	De Directie Juridische Zaken heeft in haar rol contact met het Openbaar Ministerie. Het verzoek om de documenten op te vragen is dan ook via de Directie Juridische Zaken gedaan.	Overgenomen
2.4	15	2	2e regel	"Een onzichtbare hoeveelheid gevormde oxide kan al tot fatale effecten leiden."	Een onzichtbare hoeveelheid koperazide kristallen kan tot fatale effecten leiden. Oxidatie (zichtbaar of onzichtbaar) leidt niet direct tot fatale effecten.	Overgenomen. Tekst gewijzigd in: "Een onzichtbare hoeveelheid kristallen in gevormde oxide kan al tot fatale effecten leiden."
2.4	17	4	2	Daar waar volgens opgave van Defensie geen temperaturen boven de 50°C graden zouden zijn vastgesteld is ook uit HHO (2017) naar voren gekomen dat de temperaturen beduidend hoger lagen.	In het HHO wordt niet gesproken over de temperatuurbeheersing in de opslag. De geciteerde tekst komt uit een aanvraag voor een geconditioneerde container die openbaar is gemaakt naar aanleiding van een WOB-verzoek naar het HHO door Argos.	Overgenomen, met verwijzing naar herkomst van het gebruikte document
3	20		derde bullet	Ondanks de bevindingen van de Onderzoeksraad in 2017 heeft Defensie met het toestaan van het ontmantelen van de granaten en ontstekers, het signaal over vorming van koperazide in de ontstekers genegeerd.	Zoals is beschreven in de risicoanalyse en werkinstructie die op 3 augustus 2022 met de OvV zijn gedeeld is uitdrukkelijk rekening gehouden met de vorming van koperazide in de ontstekers bij de ontmanteling van deze 1138 mortiergranaten.	Na ontvangst van de genoemde documenten zijn de tekst en de deelconclusie, voor wat betreft de voorbereiding van het ontmantelen, aangepast.

**INZAGEREACTIE OP CONCEPTRAPPORT ONDERZOEKSRaad VOOR VEILIGHEID 'HEROPENING MORTIERONGEVAL MALI'
INGEVULD DOOR OPENBAAR MINISTERIE**

Hst / paragraaf	Blz.	Alinea	Regelnr. / bullet	Te corrigeren tekst (eerste ... laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie	Reactie OvV
Hst 1,2	blz. 8, 10, 14			"gebruik maken van" / "onder Defensie ressorterende KCW&M"	Diverse keren en in verschillende bewoordingen staat beschreven dat het OM tijdens het onderzoek "gebruik maakte" van het "onder Defensie ressorterende KCW&M" als deskundige. Dit is feitelijk onjuist. Het KCW&M is noch door de KMar noch door het OM ingeschakeld als deskundige. Het onderzoek door het KCW&M is zoals hierboven uiteengezet niet in opdracht of op verzoek van de KMar of het OM uitgevoerd. Het KCW&M rapport is door Defensie aan de KMar ter beschikking gesteld. De officier van justitie heeft in het feitenonderzoek Tyres gemeend dat dit rapport, naast de overige genoemde rapporten, redelijkerwijs van belang kan zijn voor de uiteindelijke strafrechtelijke beoordeling en dientengevolge het rapport gevoegd in het dossier.	De typering 'ongebruikelijk en ongewenst' is bedoeld bij het handelen van de KMar rondom de Sporen Identificatie Nummers (SIN) en de Stukken Van Overtuiging (SVO's) en de tweede vaststelling. Waar het gaat om de rol van KCWM is vastgesteld dat de stukken niet alleen zijn gevoegd maar ook zijn gebruikt. Na uitleg van het OM in de inzagereactie is het woord 'ongebruikelijk' verwijderd, conform de feitelikheden. Desalniettemin blijft de typering 'ongewenst' volgens de Onderzoeksraad standhouden. Argumentatie daartoe staat in de lopende tekst.
Hst 3	Blz. 19			"een ongebruikelijke en ongewenste gang van zaken"	In vervolg op de voorgaande opmerking. Voornoemde gang van zaken met betrekking tot het voegen van door derden opgemaakte stukken aan het dossier die relevant kunnen zijn voor de beoordeling door de officier van justitie of een rechter is geen ongebruikelijke of ongewenste gang van zaken, in tegendeel dit gebeurt met grote regelmaat. De vervolconclusie dat er derhalve geen sprake was van zo onafhankelijk en objectief mogelijk onderzoek wordt dan ook niet gedeeld. Immers, juist het gegeven dat de conclusies en bevindingen uit het rapport van KCW&M niet strookten met onder meer die uit het rapport van de OvV heeft het OM ertoe gebracht om uiteindelijk een externe deskundige in te schakelen. Dit om zodoende te komen tot een zo onafhankelijk en objectief mogelijke beoordeling en beslissing	Het woord 'ongebruikelijk' is verwijderd is, conform feitelikheden. Zie ook inzagereactie 1 hierboven
Hst 2	Blz. 9			" zogenoemde second opinion report"	Het gebruik van de term second opinion zou de suggestie kunnen wekken dat er een eerdere (externe) deskundige is ingeschakeld. Dat is niet het geval. Zie ook de algemene opmerkingen in de begeleidende brief. "Zogenoemde" zou de suggestie kunnen wekken dat dit de naam is die het OM aan het rapport heeft gegeven, ook dat is onjuist.	Tekst is aangepast. Bij de eerste vermelding is het voluit geduid als 'het rapport of onderzoek van de Britse deskundige, verbonden aan het Defence Equipment & Support (DE&S), onderdeel van het Britse ministerie van Defensie.' Bij latere vermeldingen wordt gesproken van 'expert report'.
Hst 2	Blz. 10	1		uitleg PV	Op pagina 10 staat genoemd dat het PV uit drie delen bestaat. De onderverdeling die de OvV hanteert wordt niet door het OM gehanteerd. In feite zijn de delen die door de OvV het eerste deel en het derde deel genoemd worden, geen onderdeel van het PV van de KMar.	Tekst waar relevant aangepast
Hst 2	Blz. 10			"Het OM heeft de Kmar diens ... van de ontsteker die zijn onderzocht."	"In 2016 hebben daags na het ongeval twee medewerkers van FO KMar forensisch onderzoek gedaan in Gao, Mali. Hierbij is onder andere PV opgemaakt over de herkomst van de voorhanden zijnde scherven. Nadien is discussie ontstaan over die herkomst. In 2018 heeft de officier van justitie aan een van de twee FO medewerkers gevraagd om aan de hand van specifieke vragen aanvullend PV op te maken omtrent de herkomst van de sporen. Vermoedelijk is dit waar de OvV op doelt. De specifieke vragen waren deels alleen door de twee medewerkers te beantwoorden die in 2016 het onderzoek hadden gedaan. Opgemerkt wordt dat, indien de OVV hierop doelt, dit zeker geen ongebruikelijke gang van zaken is, ook niet bij politie onderzoeken. Immers, in casu waren deze twee FO medewerkers ter plaatse en hebben zij onderzoek gedaan en proces-verbaal opgemaakt. Het is zeer gebruikelijk dat bij bepaalde onduidelijkheid in het kader van de waarheidsvinding aanvullende vragen worden gesteld aan de opsporingsambtenaren die op ambtseid vervolgens pv opmaken."	De Onderzoeksraad heeft kennis genomen van de werkwijze. Het woord 'ongebruikelijk' is verwijderd, conform de feitelikheden. Desalniettemin blijft de typering 'ongewenst' volgens de Onderzoeksraad standhouden. Argumentatie daartoe staat in de lopende tekst.